

Vogels van het Wolfsplateau

Het belang van het plateau voor doortrek en overwintering

Patrick Lemmens

Stichting Koekeloere

Fotografie:

Luuk Belgers, Patrick Lemmens e.a.

Inhoud

- Historie Wolfsplateau
- Gebiedsimpresie en huidige situatie
- Najaarstrek
- Wintergasten
- Voorjaarstrek
- Uitgelicht, de kraanvogel

Historie Wolfsplateau

- Staatsmijn Beatrix
- Intensieve Landbouw
- Van voedselrijk naar voedselarm grasland
- Kraanvogel als 'doelsoort'

(Bron: De Breuklijn 2004)

Huidige situatie

Najaarstrek over het Wolfsplateau

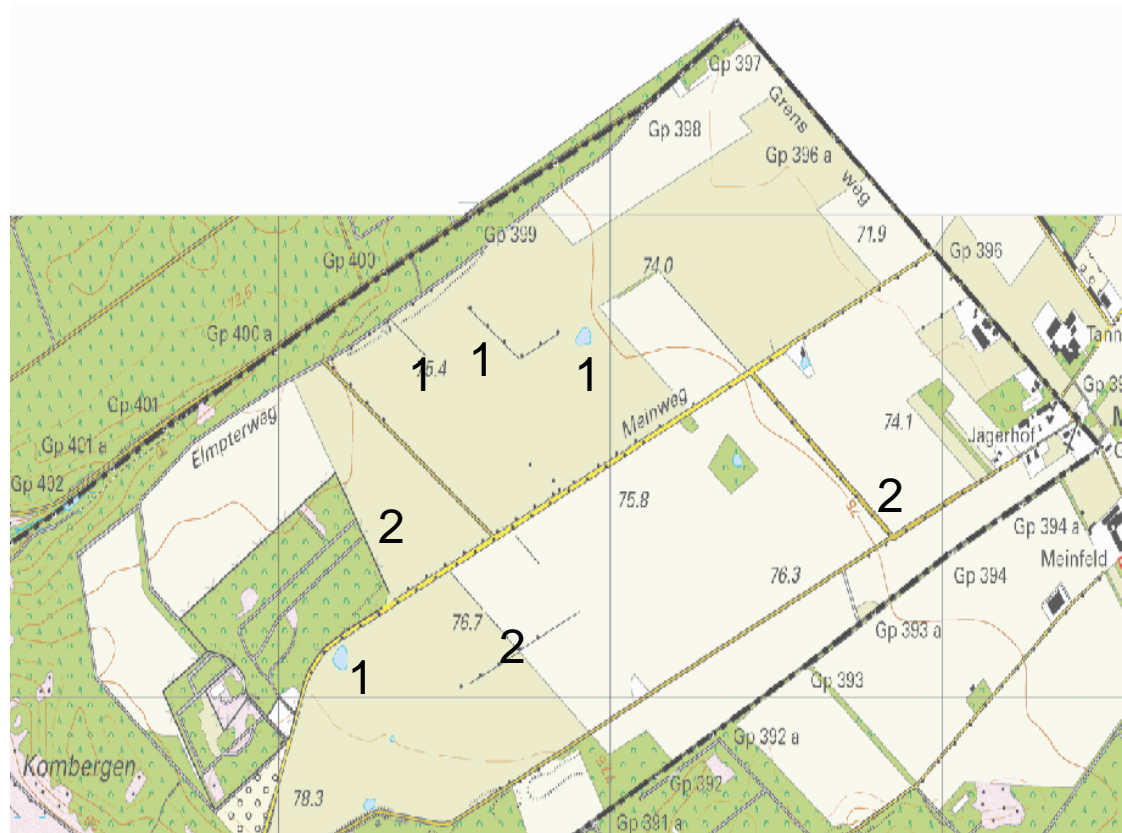
Steltlopers pleisterend op het Wolfsplateau in (natte) nazomers

NL	Duits
Kievit	Kiebitz
Groenpootruiter max. 10	Grunschinkel
Witgat 6	Waldwasserlaufer
Watersnip 5	Bekassine
Zwarte Ruiter 3	Dunkler Wasserlaufer
Kemphaan 2	Kampflauer
Wulp	Grosser Brachvogel
Regenwulp	Regenbrachvogel
Morinelplevier	Mornellregenpfeifer
Goudplevier	Goldregenpfeiffer
Bosruiter	Bruchwasserlaufer
Steppekievit	Steppenkiebitz

Relatie pleisteraars, terreingebruik en beheer

- 1) Aanwezigheid van een **4-tal regenwaterafhankelijke plassen** in vroege najaar zorgt voor aantrekkelijke omstandigheid voor steltlopers. Bij droge zomers nauwelijks waterpartijen op Wolfspateau.
- 2) Plekken met relatief weinig begrazing zorgen voor meer voedsel voor zaadeters. In geval van (deel-)percelen met **doorgroeide kruiden (o.a. distel)** direct aantrekkingskracht op (vrij schaarse) pleisterende zaadeters als Putter (tot max. 100 aug. 2014) en Paapje (tot max. 8-10).

Wintervogels Wolfsplateau

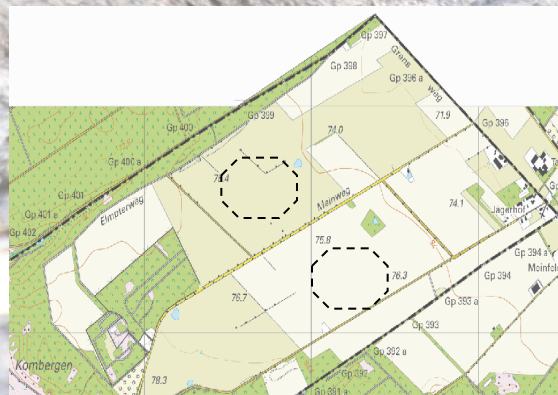
- **Ganzen** Ca. 65 soorten
- **Roofvogels**
- **Vinkachtigen**
 - Putter (Stieglitz), Vink (Buchfink), Kneu (Hannfling), Groenling (Grunling), Geelgors (Goldammer), Keep (Bergfink)
- **Lijsterachtigen**
 - Kramsvogel (Wacholderdrossel), Koperwiek (Rotdrossel)
- **Kraaiachtigen**
 - Raaf (Kolkraben)
- **Overig**

Ganzen

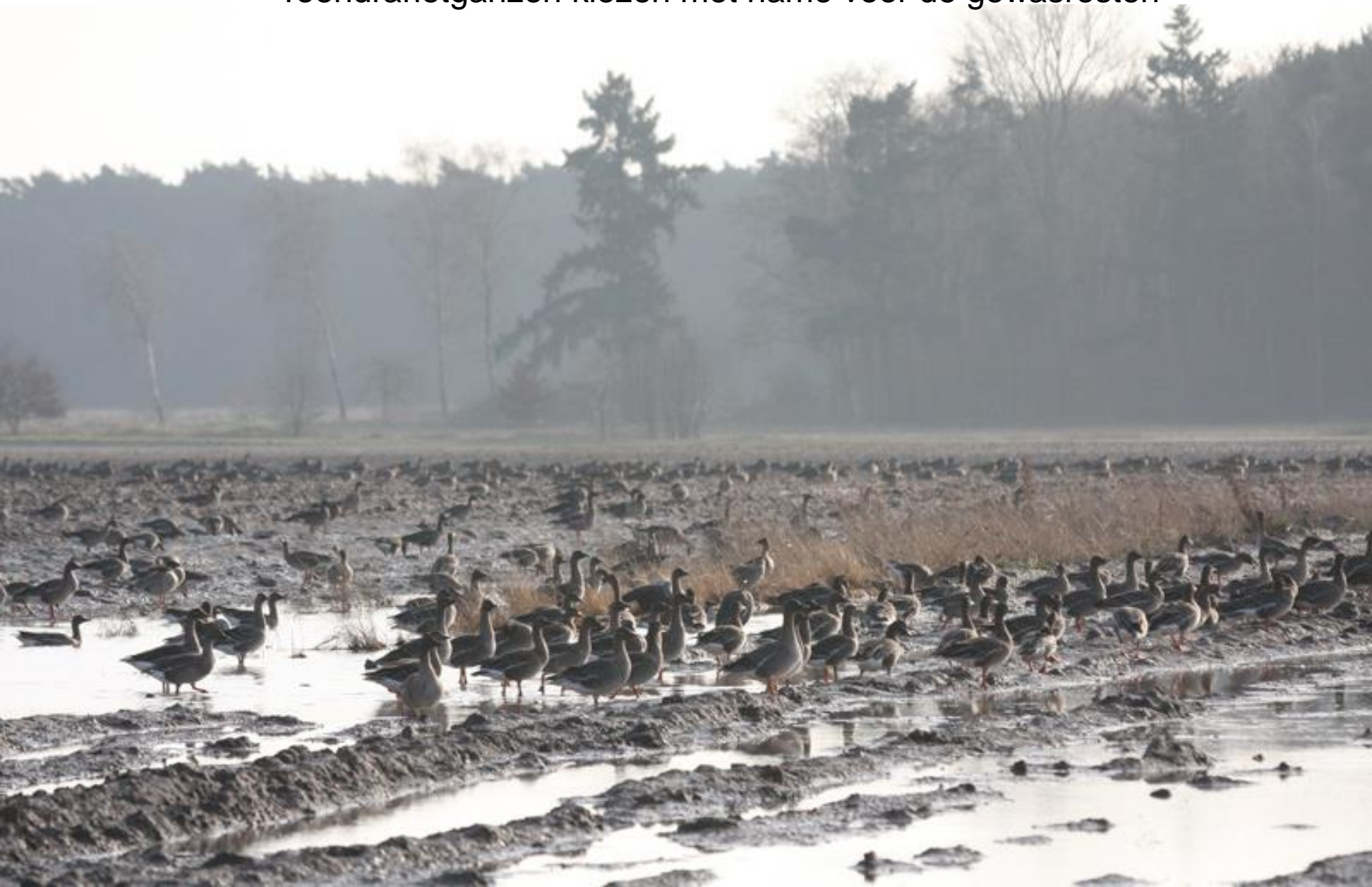
- Kolgans (Blessgans)
- Toendrarietganzen (Saatgans)
- Arriveren veelal in de ochtend uit Noordelijke richting (Meerlebroek?)
- Maken gebruik van graslanden en bietenresten

Seizoensmax.	Kolgans	Toendrarietgans
2013-2014	2000	1500
2014-2015	1000	3000

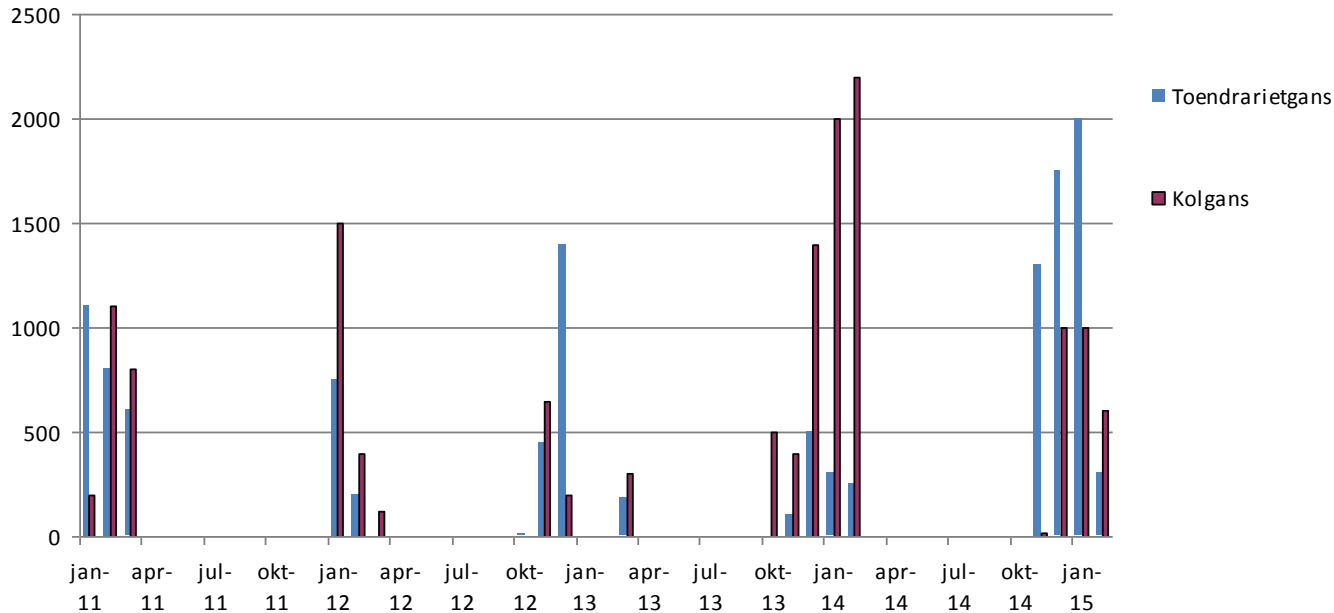

Kolganzen lijken de voorkeur te geven aan de graslanden.....

Toendrarietganzen kiezen met name voor de gewasresten

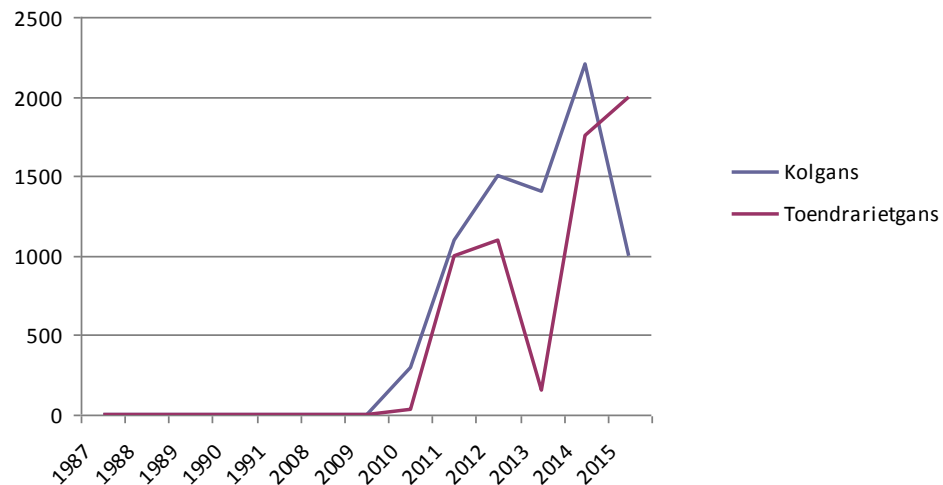
Kolgans en Toendrarietgans in detail

Plateau pas sinds 2008 in gebruik als overwinterings-locatie voor Kol- / toendrarietgans.

Wellicht relatie met natuurontwikkeling Meerlebroek waarmee uitwisseling lijkt plaats te vinden

Ontwikkeling Winterganszen Wolfsplateau

Incidenteel ook andere ganzen.....

Het plateau als pleisterplaats voor Roofvogels in de winter

- Buizerd (max. 12)
 - Sperwer (3)
 - Havik (1)
 - Torenvalk (2)
 - Slechtvalk (1)
-
- Opvallende (vrijwel volledige) afwezigheid van Blauwe kiekendieven die gebied lijken te mijden
 - Geen Velduil aangetroffen

Relatie roofvogels met terrein

- Beperkte aanwezigheid roofvogels duidt mogelijk op beperkte hoeveelheid aan muizen / kleine zoogdieren op Wolfspateau
- Mogelijke oorzaken:
 - Aanwezigheid grote hoeveelheid Wilde Zwijnen
 - Natte omstandigheden in winterhalfjaar
 - Beperkt voedselaanbod in winterhalfjaar voor kleine zoogdieren
- Aanwezigheid Buizerd in winterhalfjaar in vrij groot aantal is verklaarbaar door prooi-keuze → Regenwormen (jagend al lopend door korte gras)
- Alternatief beheer kan mogelijk voor toename muizenstand zorgen

Klapeksters op t plateau

- NP De Meinweg van belang voor overwinterende Klapeksters (3-5 jaarlijks)
- Plateau ondergeschikte rol (incidenteel 1) ondanks enkele geschikte plekken (hagen / struwelen)
- Incidentele overwinteraars kiezen ook juist voor deze plekken
- iets kleinschaliger beheer met meerdere hagen / struwelen zou positief kunnen zijn

Voorjaarstrek

- Nog niet uitgebreid / systematisch geteld, wellicht aandachtspunt
- Incidenteel wel leuke waarnemingen
 - Steltkluut (1) 2015
 - Beflijster (max. 20!) 2014
 - Goudplevier (max. 120 tp. 2011)

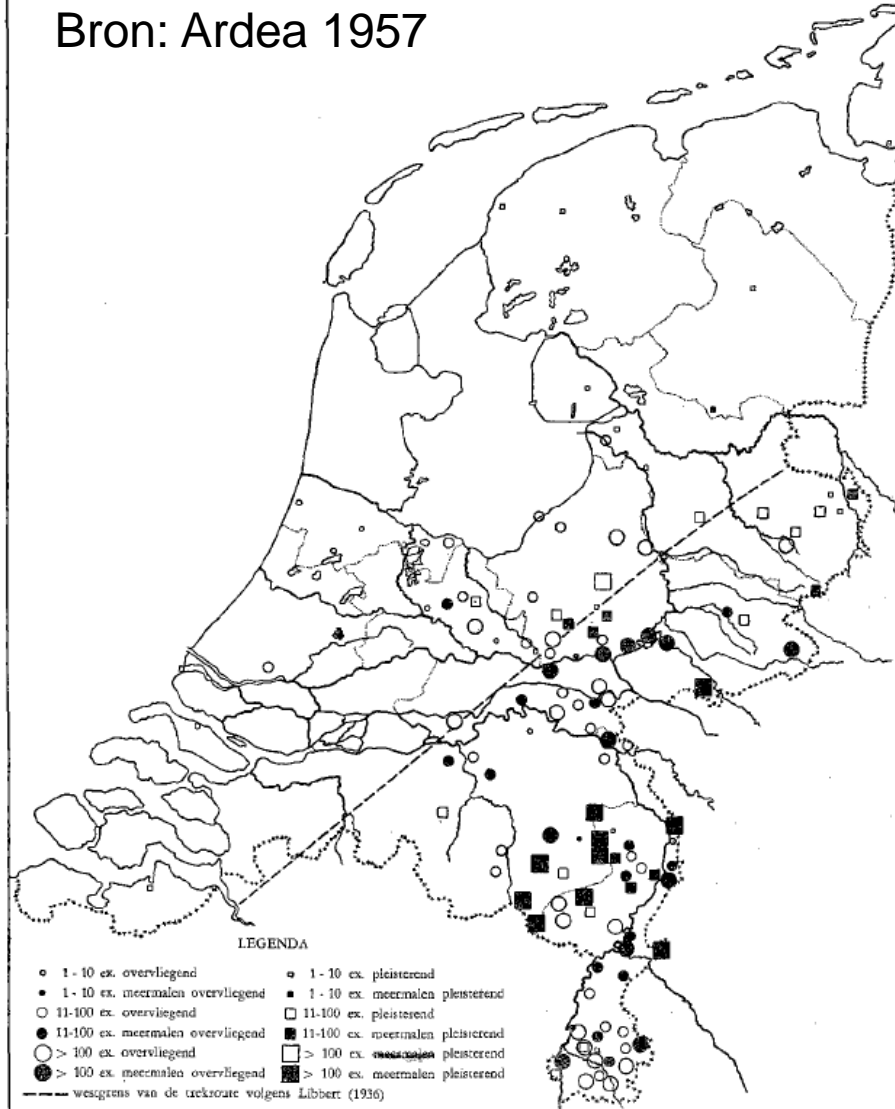

Kraanvogels

HERFSTWAARNEMINGEN VAN KRAANVOGELS (GRUS GRUS L.)

2

Bron: Ardea 1957

Kaart 2

Kraanvogels

- Plateau van oudsher bekende pleisterplaats voor Kraanvogels in Limburg
- Laatste jaren zeer frequent vogels 'aan de grond' (Voorjaar)
(bij sterk toenemende Europese populatie)
- Veelal arriverend in schemering en vertrekkend bij eerste licht
- * Slechts incidenteel langer verblijvende vogels

- Recent ook enkele overwinteraars
- Najaarspiek: 2e decade van november
- Voorjaarspiek: Decade 1 en 2 van maart

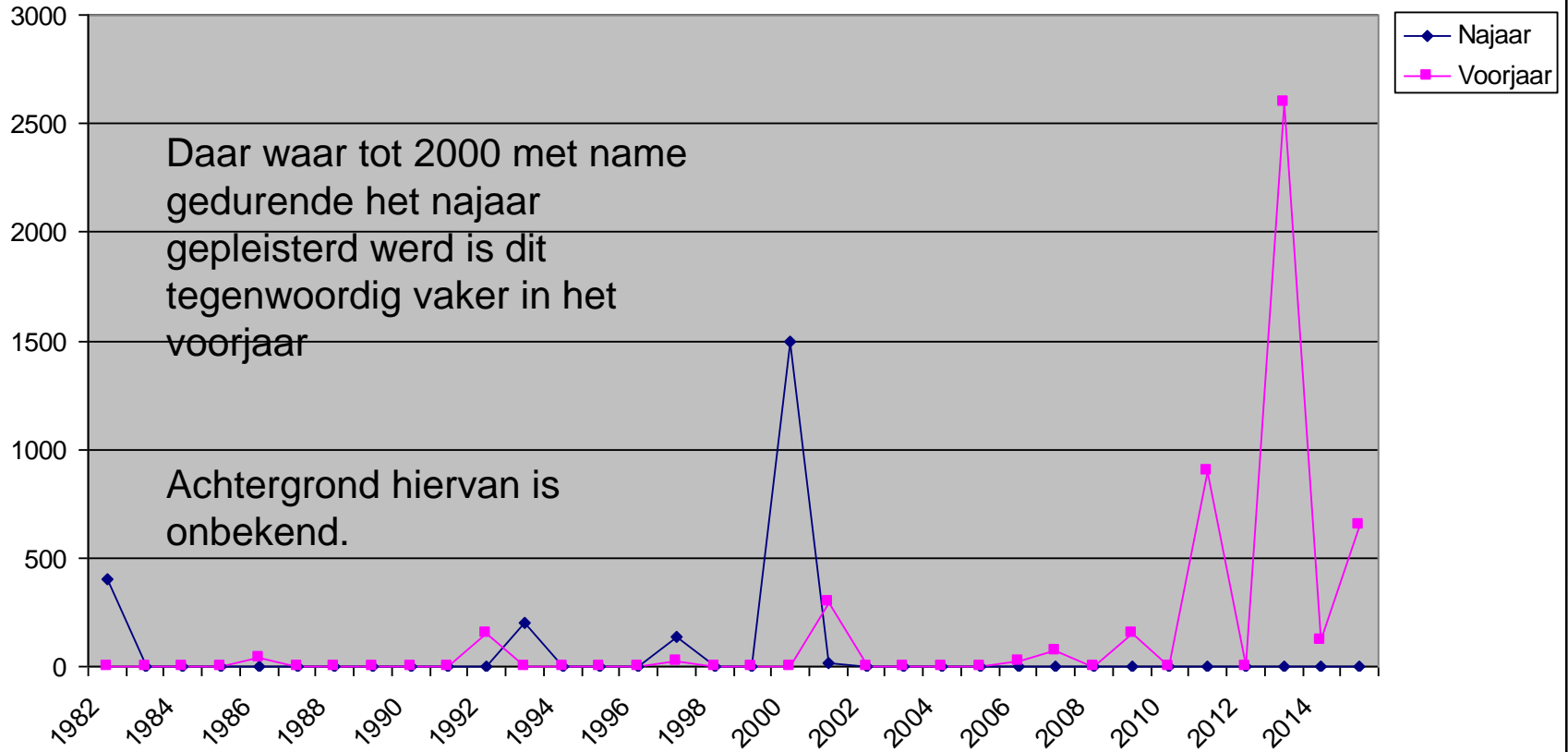
Pleisteraars houden zich voornamelijk op in extensief beheerd gebied met grasland, enkele waterpartijen en verspreid staande bomen

Maand	Pleisterend Max.	Overvliegend
Maart 2013 (4-5)	2500	10000
November 2013		250
Maart 2014	100	500
November 2014 (9)		7,5 - 10000
Maart 2015 (13-14)	450	1000

Kraanvogel; Pleisteraars in voor- en najaar

Samenvatting

- **Gebied lijkt (nog steeds) grote aantrekkingskracht te hebben op kort pleisterende Kraanvogels. Momenteel met name in het voorjaar. Behoud / versterking hiervan lijkt gewenst vanuit historisch belang**
- **Combinatie van dit doel met spectrum aan overige ingrepen zou verkend kunnen worden:**
 - **Gedeeltelijke kleinschalige landbouw / akker met blijvende voedselbronnen zou tot toename kunnen leiden van zaadeters, muizenstand en dientengevolge aanwezigheid van roofvogels**
 - **Meer aandacht voor kleinschalige struwelen kan Klapekster in de kaart spelen (en tevens gunstig uitwerken op Grauwe Klauwier als broedvogel)**

Casarca's.....

Pijlstaart.....

**Dank voor uw
aandacht !**

